

Em Yêu,

Chiều nay tình cờ soạn lại ngăn kéo, hình cũ, chữ xưa của em chọt đập vào mắt anh. Tim anh chọt đau nhói, miệng cảm thấy đắng chát như nuốt phải trái sầu đau của trần thế. Tất cả những ngày xưa thân ái như một cuốn phim hiện về, chậm chậm...

Dạo ấy, khi mới bước vào ngưỡng cửa đại học, mắt biếc, môi hồng đã làm say sưa bao gã thư sinh. Em như tiên nữ giáng trần nên tình mình cũng bắt đầu tuyệt đẹp tựa huyền thoại một chiều mưa nơi giảng đường đại học.

Đôi ta, mắt tầm mắt, tay đan tay, bên nhau ngày vui với những lần sóng bước dưới đêm trăng thơ mộng, ở những chiều trên biển ngát ngậy. Ta đã cùng xây lâu đài tình ái cho tương lai. Em hứa sẽ là người tình trăm năm để đôi ta hạnh phúc bên nhau suốt một cõi đi về. Thủa đó, anh cho em mùa Xuân, anh đưa em vào hạ, dìu em rạt rào trên lá thu vàng và nguyện làm gối ôm trong những đêm đông băng giá. Thủa đó, chuyện chúng mình đẹp tựa chuyện thần tiên. Chuối ngày tháng cũ là chuối ngày dài hạnh phúc. Cuộc đời tựa phương trình bậc nhất. Tình mình hiện hữu như nghiệm số duy nhất của phương trình: nghiệm số yêu đương.

Nhưng định mệnh trái ngang, em ra đi không lời từ giã. Ta ở lại đây ôm ngày tháng ngậm ngùi. Tình là sợi tơ nên chóng đứt, mặc cho ai ôm dĩ vãng mà tiếc nuối những phiêu pha. Từ em đi, trời sầu biển nhớ. Mù mịt đời tháng sáu trời mưa. Từ em đi, đất trời là mùa đông của anh dài vô

Tình Thư Của Thập Niên 90

• Thư Sinh

tận, lạnh lùng đời, tuyết trắng thấm tâm can. Mặc dù giờ đây không gian ngăn cách nhưng tất cả những chuyện hẹn hò còn mãi nơi anh. Anh nhớ em da diết, vẫn mãi mãi yêu em, yêu em dài lâu và có lẽ cũng sẽ yêu em vào cõi chết.

Anh thầm ước ao được một lần sống lại những giây phút của thuở ban đầu. Để đôi ta cùng dạo bước bên dòng sông xanh, nghe gió chiều dong đưa ngọn trúc đào tình tự. Cùng bên nhau đi dưới phố đêm hay những lần chơi xa bỏ lại thành phố sau lưng yêu dấu. Ôi! Tất cả đã xa. Những nẻo đường kỷ niệm giờ vương sầu ai oán. Thị trấn về đêm giờ cũng ngọt ngào như rừng lá thấp, lấm lức im lìm như bãi tha ma. Bên ni, bên nớ giờ nghìn trùng xa cách. Cô bé ngày xưa giờ có còn những bước đi ngây thơ, nhún nhảy? Cô Bắc kỳ nhỏ giờ có còn nét danh đá nhưng rất đáng yêu dạo nào?

Giờ đây, ở một góc trời lưu vong nơi thành phố mưa bay này anh vẫn là người yêu cô đơn đứng nghĩa. Anh vẫn gọi thầm tên em bởi nhớ em quá đỗi. Nhiều lúc anh an ủi chính mình: thì thôi,

cứ coi như chuyện một chiếc cầu đã gãy. Hai sắc hoa tigôn ngày nào, giờ cũng chỉ là màu tím buồn hiu. Anh vẫn biết: tóc mây giờ chẳng như xưa và áo lụa Hà Đông cũng nhàu theo năm tháng. Với anh, kiếp đam mê giờ không còn nữa nên lối về xóm nhỏ chỉ một mình anh trở lại như chiếc bóng bên đường. Ôi! Làm gì còn tháng giêng và em với nụ cười rạng rỡ với Bolsa chiều hai lối. Khu phố ngày xưa giờ tàn tạ như lão già còm cõi, đường xưa lối cũ cũng hoá dấu chấm than theo năm tháng nhạt nhòa.

Em về bên ấy hạnh phúc ngập tràn. Ta một mình buồn vương màu áo, đêm từng ngày tháng mà nghe những tàn phai, em đi sâu ở lại, nỗi nhớ dụi vùi như cánh vạc bay. Giờ đây trời đang xuân nhưng lòng người buồn bã, bởi “người buồn cảnh có vui đâu bao giờ”.

Tiểu thư ơi! Bây giờ tháng mấy? Sao vẫn còn mưa rơi!!!

Tiểu thư ơi! Bởi vì đâu đường chia hai lối? Xót xa đời với hạnh phúc lang thang!!!

* Những chữ in nghiêng là tên những bài hát được ưa chuộng nhất hiện nay.

Bạn Tôi

• H.Q.Đ.

Tôi xoay người nằm dài trên cát trắng của bãi biển Nha Trang. Trong thế nằm dễ chịu đó, tôi nhắm mắt lắng nghe tiếng ru muôn đời của biển cả. Sóng biển Nha Trang vẫn luôn làm dậy lên trong tôi những cảm giác êm đềm. Trong sóng dịu dàng, rạt rào vỗ nhẹ lên bờ cát trắng. Tiếng gió thổi qua hàng dừa xôn xao. Tất cả tạo thành một điệu nhạc chơi vơi. Đã bao lần tôi tự hỏi, sẽ bao giờ biển cả sẽ ngừng khúc nhạc yêu kiều ấy nhỉ. Lúc ấy có lẽ thế gian này sẽ buồn lắm. Nắng ấm, thật ấm, hình như đang cố chui vào từng mạch máu, thớ thịt của tôi làm căng tràn sức sống của tuổi mười tám. Tôi quay người nằm xấp phơi lưng dưới nắng. Tôi chống cằm lên tay. Ánh mắt tôi chợt bắt gặp hấn. Hấn cũng đang phơi nắng như tôi. Chúng tôi thoáng nhìn nhau và cả hai đều gật đầu chào nhẹ. Tôi nhận thấy hấn có cặp mắt rất sáng, nhưng thoáng vẽ đám chiều. Người ta bảo đôi mắt là cửa sổ của linh hồn, tôi nghĩ thầm có lẽ tên này rất thông minh và lãng mạn. Bỗng hấn đứng dậy tiến lại gần tôi. Hấn có thân hình khá đẹp, cao, nở nang, mái tóc bông. Hấn ngồi xuống bên tôi, tự giới thiệu:

— Chào anh. Tôi từ Sài Gòn mới ra Nha Trang lần đầu, có lẽ anh là người ở đây.

Tôi vội ngồi dậy, nhận thấy hấn rất tự nhiên. Tôi gật đầu:

— Vâng, tôi là người ở đây, có thể nói là dân Nha Trang chính gốc, tuy rằng trước 75 tôi ở Sài Gòn. Ba tôi làm việc ở đó. Sau 75, Ba tôi đi học tập, Mẹ tôi phải bồng bế con cái về đây nương nhờ Ngoại tôi.

Hấn đưa tay vốc một nắm cát, thả từ từ để cát rơi từ lòng bàn tay thành một dòng đều đặn. Tôi nhận thấy hấn có những ngón tay rất dài, rất thư

sinh. Tôi hỏi hấn:

— Anh vẫn còn đi học chứ?

Hấn gật đầu, giọng nói nhẹ nhàng, chậm rãi:

— Vâng, tôi đang theo học đại học Kinh Tế ở Sài Gòn năm thứ nhất. Còn anh thì sao?

Tôi lượm một vỏ ốc ném ra xa, trả nó về đại dương mệnh mông:

— Tôi nghỉ học năm ngoái. Học hết lớp 12, nộp đơn thi vào đại học Bách Khoa, học đánh rớt. Bây giờ thì ở nhà ăn bám Mẹ.

Hấn khẽ cười, ngón tay vẽ ngoằn ngoèo trên cát:

— Chắc tại anh có lý lịch xấu. Tôi biết có những người thi vào Bách Khoa điểm rất cao vẫn không được đậu, trong khi tụi nó học chẳng ra gì vẫn được vào đại học. Nước mình bình đẳng thế đấy.

Tôi mỉm cười, yên lặng.

Hấn đứng lên:

— Anh có muốn đi dạo một lát không?

— Vâng, ngồi hoài một chỗ cũng nóng và mỏi quá.

Chúng tôi đi dọc theo bờ biển. Sóng biển xô lên bờ, sủi bọt trắng xóa, phủ lấp cả hai chân tôi. Sóng biển tràn lên, kéo xuống, khiến cho tôi có cảm tưởng mình đang tự đi lùi lại. Tôi chợt cảm thấy buồn, cuộc đời tôi cũng chừng như đang đi lùi lại, tương lai đang khuất vào vùng vô định tăm tối. Tương lai của chính tôi, nhưng tôi không làm chủ được nó, ở đây tôi không làm chủ được gì cả, vì tôi đâu có tự do. Ngoài kia nước biển thật xanh và trong vắt, đẹp tuyệt vời; đây đó từng đàn hải âu bay lượn. Tôi nhận thấy, những hôm nào bầu trời trong xanh,

cao vợi thì biển cũng trong xanh hiền hòa, đáng yêu. Còn những hôm nào trời âm u, mù mịt, biển cũng gào thét, đen tối, gập đứ. Biển như tấm gương phản chiếu những buồn vui, gập hờn của bầu trời.

Hắn và tôi vẫn bước nhẹ, mắt lơ đãng nhìn ra xa. Tôi chợt nghe hắn nói:

— Biển Nha Trang đẹp quá anh nhỉ, tôi cảm thấy thật thích Nha Trang. Cuộc sống ở đây thật êm đềm hiền hòa, chớ không xô bồ, ồn ào như ở Sài Gòn. Đà Lạt cũng đẹp, nhưng tôi thấy nó buồn quá.

— Vâng, tôi cũng nghĩ Nha Trang đẹp và đáng yêu. Không phải vì nó là quê Mẹ tôi, mà vì tự nó có vẻ gì đó rất dịu dàng, đầm ấm. Đôi khi tôi đã ví von Nha Trang như cặp môi của người con gái mới lớn, thơm ngát, e ấp, quyến rũ...Đã bao lần tôi bỏ nó ra đi, nhưng bao lần đều quay trở về. Những lần đi xa ấy, tôi nhớ quay quắt tiếng sóng biển dịu dàng, làn gió biển thổi êm dịu qua thành phố, có những cái mà mình không thể tìm thấy ở nơi khác được. Không biết sau này vì lý do nào đó, phải xa quê hương vĩnh viễn, tôi sẽ nhớ Nha Trang đến đâu nữa.

Hắn nhìn tôi mỉm cười:

— Anh có vẽ thi sĩ quá nhỉ. Yêu quê hương như vậy, còn định đi để xa nó vĩnh viễn nữa.

Tôi nhìn hắn, chợt cảm thấy hắn như một người bạn thân lâu năm. Tôi đặt tay lên vai hắn, chợt nhớ lại những ngày xưa, bạn bè chúng tôi thường bá cổ nhau đi hàng ba, hàng năm ngoài đường, cười nói xôn xao. Đã lâu rồi tôi mất đi những người bạn ấy. Sau năm 12, mỗi đứa một phương trời, đứa thì đi vượt biên, có đứa thoát, có đứa bị bắn chết, đứa thì đi nghĩa vụ quân sự tận biên giới xa xôi, đứa thì đi tù vì những tội rất mập mờ chống phá cách mạng, đứa thì trốn nghĩa vụ, trốn chui, trốn nhủi. Đứa may mắn hơn vào được đại học, thì cũng than là không có tương lai. Tôi trả lời hắn, lòng cảm thấy xót xa:

— Tất cả chỉ vì tương lai, đất nước đã không cho mình một chỗ đứng, thì phải tính đường khác chứ. Không lẽ cứ ăn bám gia đình mãi à. Rồi tương lai sẽ về đâu?

Trời đã về chiều. Nhưng tia nắng quái còn sót lại, rơi rớt trên mặt biển nhấp nhô, vỡ tan thành những vệt ánh sáng nhạt nhoà. Xa xa phía chân trời

Bến Mơ

Lụa tím hững hờ phủ gót mây
Chim trời vương cánh nhịp hồn say
Hồ đan, sóng dệt lời ân ái
Quyến rũ hoàng hôn khúc tình gầy

Chân thấm sương dài, hồn hoang dại
Gió gọi tên người ấm bờ vai
Xanh xao ngọn cỏ làm nhân chứng
Một áng tình si ướt mắt ai

Đêm thâm thanh tịnh với sao ngàn
Lấp lánh hồ thơ vụn nốt đàn
Trải mộng cho người yên giấc ngủ
Bến mơ lấm những mối tình vàng.

• Lê Vũ Đức Hiền (UCSB)

những dãy mây tím ngắt đứng im lặng, tất cả âm thanh của thế gian này hình như chỉ gồm vào tiếng sóng vỗ rì rào. Tôi cảm thấy tâm hồn thật bình yên và bay bổng với thiên nhiên thật đẹp. Bên cạnh tôi, có lẽ hắn cũng có cảm giác tương tự. Thấp thoáng những chiếc tàu đánh cá đang tiến vào bờ. Tiếng trẻ con đùa giỡn. Đây đó những cặp nhân tình đang thâm thì bên nhau.

Tôi lay nhẹ hắn:

— Anh thấy quê hương mình đẹp và đáng yêu không? Tiếc quá mình không thể làm gì để đất nước giàu mạnh được.

Hắn gật đầu, đưa tay chỉ vào những người đang gò lưng kéo lưới:

— Quê hương mình đẹp thật. Anh thấy những người ấy không, họ làm việc cật lực nhưng vẫn không đủ ăn. Làm được bao nhiêu thì đã bị nhà nước thu mua hết.

Đôi mắt hắn chột xa xôi:

— Đất nước càng ngày càng đi xuống. Tôi học kinh tế, thấy những đường lối họ đang theo đuổi sai lầm quá. Đôi khi mình thấy những em bé đáng lẽ được cắp sách đến trường, vui chơi, thì những em bé ấy đang giành nhau bán từng ổ bánh mì, từng ly nước trà đá. Thấy mình xót xa, nhưng mình có thể làm gì được. Những gì hấp thụ được trong nhà trường gần như vắt đi.

Tôi nhìn hắn ngỡ ngàng, cảm giác xúc động dâng tràn. Tôi cảm thấy con người trước mặt tôi có những hoài bão thật cao cả. Tôi nói:

— Không ngờ anh có những ý nghĩ thực tế như thế...

Hắn lắc đầu, cắt ngang.

— Thực tế, nhưng ở đây có ai biết trọng dụng những người có tài năng đâu. Nói thật với anh tôi cảm thấy chúng ta sống ở đây rất thừa. Tôi tuy đang học đại học, nhưng cảm thấy tương lai rất mù mịt. Vì vậy lần này ra Nha Trang, tôi có ý định đi vượt biên. Giọng nói của hắn chột trở lên sôi nổi:

— Qua nước ngoài mình sẽ cố gắng hấp thụ những kiến thức hữu dụng, tương lai sẽ tươi sáng hơn, chứ nếu ở đây chúng ta cũng sẽ chỉ sống một cuộc sống mỗi mòn. Anh đã bao giờ có ý nghĩ vượt biên chưa?

Tôi thở dài. Tại sao lại chưa. Đó là niềm hy vọng duy nhất. Ai lại không muốn đi. Người ta vẫn bảo nếu cột đèn biết đi, cột đèn cũng vượt biên nữa mà.

Tôi nhìn hắn lưỡng lự:

— Có nghĩ nhiều chứ. Nhưng sau hai lần thất bại, nhà tôi đã khánh tận, có lẽ tôi sẽ không bao giờ có cơ hội đi nữa.

Hắn nhìn tôi một thoáng, rồi giọng nhỏ xuống:

— Anh đừng quá thất vọng. Ông chú tôi ở đây có ghe và lần này ông ta tổ chức chuyến đi, hình như ghe còn dư chỗ, bọn công an cũng đã được mua. Chuyến đi sẽ rất an toàn. Nếu anh muốn tôi sẽ mang anh theo, khỏi phải tốn tiền gì cả.

Tôi nhìn hắn sững sờ, nghe nghẹn ngào vì xúc động. Lạ Chúa, Chúa đã ban phép màu cho con.

Hắn nhìn tôi mỉm cười:

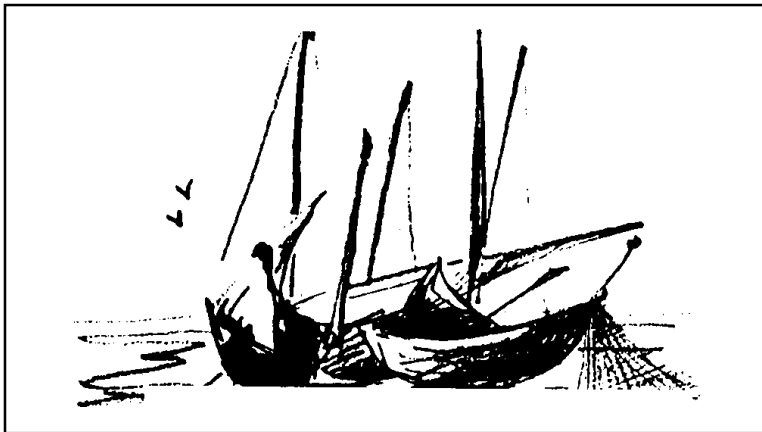
— Anh đừng ngạc nhiên, tuy chúng ta chỉ là bạn sơ giao, nhưng tôi cảm thấy rất mến anh. Tôi nghĩ rằng anh là người tốt. Chúng ta là bạn mãi

nhé.

Tôi xiết chặt tay hắn thay cho câu trả lời. Đã từ lâu lắm rồi tôi mới tìm lại được niềm hy vọng trong cuộc sống, và niềm tin tưởng giữa người và người ở xã hội đầy sự trá trở này. Tôi đã đánh ván bài định mệnh. Và định mệnh sẽ đưa tôi về đâu?

Xa xa những hòn đảo nhỏ đang chìm nhanh vào đêm tối đang xuống. Đây đó thấp thoáng ánh đèn của những thuyền đánh cá. Sóng biển vẫn vỗ rì rào.

Rồi thì chúng tôi cũng lên tàu, có khá nhiều thanh niên, cũng như đàn bà, con nít. Ai cũng có vẻ lo âu, hồi hộp. Ngày thứ nhất đã qua, chú của Huy thông báo đã ra tới hải phận quốc tế. Mọi người đều vui mừng. Thế là thoát khỏi nanh vuốt của bọn cộng sản. Địa ngục trần gian đã bỏ lại sau lưng. Chúng tôi thẳng tiến tới chân trời trước mặt. Ở đó tương lai đang chờ đón. Hắn và tôi nói cho nhau nghe những dự tính của tương lai. Hắn vẫn muốn học kinh tế, để khi nào có cơ hội hắn sẽ về lại Việt

Nam, góp phần vào việc xây dựng kinh tế làm dân giàu nước mạnh. Hoài bão của hắn vẫn thế, cương quyết và cao cả. Tôi vẫn giữ ý định học khoa học hay kỹ thuật.

Những ngày kế tiếp trôi qua. Chân trời trước mặt vẫn vô định. Biển ở đây thật kỳ quái. Ban ngày nóng như lửa, ban đêm lạnh như nước đá. Biển ở đây thật lạnh lùng, ma quái, những ngọn sóng đen ngòm lúc nào cũng giận dữ như muốn lật úp chiếc ghe nhỏ bé của chúng tôi. Thật khác biển ở quê hương, con sóng hiền hòa vỗ về yêu thương lên bãi cát êm đềm. Nhạc biển triền miên khúc nhạc say sưa. Ở đây, tử thần lúc nào cũng rình rập, chực bắt đi những linh hồn nhỏ bé, không sức chống cự. Ngày thứ sáu đã qua đi, tuy không ai nói nhiều nhưng tất cả đều biết tàu đã sắp cạn dầu và lương thực. Trong những ngày ấy, chúng tôi đã gặp rất nhiều tàu ngoại quốc thừa sức cứu vớt chiếc ghe nhỏ bé của chúng tôi. Lần nào thấy bóng dáng của những chiếc tàu ấy từ xa, chúng tôi đều vui mừng hy vọng. Hắn và tôi lo việc đánh tín hiệu cầu cứu S.O.S. Mỗi lần như vậy, chúng tôi phải leo lên chỗ cao nhất của tàu để đánh tín hiệu, ban ngày dùng áo quần, ban đêm dùng lửa. Nhưng vô ích, lương tâm loài người đã bỏ rơi đồng loại trong cơn nguy khốn, bỏ rơi những con người đang tìm cái cao cả nhất của kiếp sống làm người— sự tự do. Dấu hiệu S.O.S., hãy cứu lấy linh hồn chúng tôi, linh hồn những con người đang chờ chết mỗi mòn trên chiếc ghe nhỏ bé, đã không làm họ mảy may xúc động. Tôi thật không hiểu tại sao họ có thể nhẫn tâm như vậy. Những chiếc tàu tiếp tục xuất hiện rồi đi, để lại những con người khốn khổ với những tuyệt vọng nảo nề.

Ngày thứ mười, tàu chúng tôi hoàn toàn trong tình trạng bị thả trôi vì hết dầu. Ngày thứ mười, tàu chúng tôi hoàn toàn trong tình trạng bị thả trôi vì hết dầu. Ngày thứ mười hai, hết lương thực và nước, xa xa chân trời vẫn vô định. Tự do vẫn còn thật xa xôi. Sự sống đang tuột ra khỏi ngoài tầm tay với của chúng tôi. Tràn ngập chiếc ghe nhỏ bé chỉ là niềm tuyệt vọng. Những chiếc tàu lớn lại tiếp tục xuất hiện. Tín hiệu S.O.S. được kiên nhẫn đánh, họ lần lượt bỏ đi. Chỉ có biển vô tình là chứng nhân cho sự vô lương tâm của họ.

Một người chết trong tư thế ngồi dựa vào mạn ghe. Thật khủng khiếp, người ta chết vì đói và khát. Chết khát trên biển nước mênh mông. Hắn nhìn

tôi, ánh mắt sáng chợt tối sầm, tuy vậy tôi vẫn thấy niềm hy vọng le lói trong ấy:

— Mày phụ tao cho xác chết này xuống biển. Sinh ra từ hư vô, chết đi vào cõi hư vô.

Tôi gật nhẹ đầu, và khẽ đưa tay vuốt mắt người con gái. Hắn nói:

— Tội nghiệp, nó còn nhỏ quá, đi một mình chẳng có cha mẹ gì cả.

Tàu vẫn trôi. Không, hình như tàu đang đứng yên. Tất cả đều đứng yên, thời gian, không gian... để chứng kiến niềm tuyệt vọng và cái chết mỗi mòn của chúng tôi. Tôi cảm thấy đã kiệt sức lắm rồi. Có khi khát quá, tôi và hắn đã liều mạng uống một ít nước biển. Bỗng thấy hắn ngồi bật dậy, mắt sáng lên vì hy vọng:

— Có tàu đến.

Mọi người đều thở dài chán nản. Tôi cũng lắc đầu tuyệt vọng:

— Phải thử, nhanh lên, mày phụ tao đánh S.O.S.

Chiếc tàu đến thật. Từ từ, từ từ và hụ từng hồi còi thật lớn như để khoe khoang cái đồ sộ của nó. Nó như một liều thuốc hồi sinh của chúng tôi. Lạy chúa sự sống đã đến. Mọi người đều nhón nháo. Hắn bảo to:

— Tất cả hãy nằm yên, họ đang nhìn chúng ta qua ống nhòm. Chiếc tàu hụ lên từng hồi còi nữa. Nhưng lạ chưa, sao nó lại bỏ đi. Chậm chậm, nhưng họ bỏ đi thật. Quá tuyệt vọng, hắn bảo tôi và đám thanh niên trên ghe:

— Trước sau gì cũng chết. Chúng ta thử liều chết bơi qua tàu họ, may ra họ cứu...

Một số lớn đồng tình. Số còn lại chỉ ngồi yên im lặng. Chúng tôi nhào xuống biển, cố gắng bơi sang tàu bên kia. Niềm hy vọng đã cho chúng tôi sức mạnh. Chúng tôi cố bơi thật nhanh. Nhưng tàu bên kia hụ lên một hồi còi nữa rồi bỏ đi thẳng.

Biển mênh mông. Từng cơn sóng bạc đầu vỗ tới, phủ lấp, phủ phàng. Chúng tôi đang cố gắng trong tuyệt vọng bơi về phía chiếc ghe nhỏ bé của mình. Tôi là kẻ bơi nhanh nhất sang tàu lớn, bây giờ là kẻ xa nhất từ ghe của mình. Lạy Chúa, sao chiếc ghe trôi nhanh thế. Lúc trên ghe tôi vẫn tưởng nó luôn đứng yên. Tôi thấy mọi người đều đã được

kéo lên ghe. Tôi đã kiệt sức lắm rồi. Những cái sãi tay đã yếu dần. Tôi chỉ muốn bỏ cuộc. Buông xuôi hai tay là xong hết. Khởi phải lo âu, hy vọng và thất vọng... Tôi nghe tiếng hấn gọi lớn, và hấn nhào người xuống biển, mang theo một chiếc phao. Trời ạ, tôi đã muốn bỏ cuộc, hấn còn ra làm chi nữa. Hấn bơi thật nhanh đến bên tôi, đưa tôi cái phao xốp và nói:

— Mày bơi vào đi.

Tôi dùng dằng:

— Còn mày thì sao?

Hấn hét lớn:

— Bơi vào đi, chiếc phao này không chịu nổi hai người đâu. Mày bảo họ quăng dây ra cho tao.

Tôi đã được kéo lên ghe. Sợi dây thừng đã được quăng ra. Tôi thấy hấn đã cố gắng bơi, cố gắng chụp bắt sợi dây nửa chìm nửa nổi. Tôi đã quá kiệt sức. Tôi lả người lên mạng ghe, không còn cử động được nữa, mắt dỗi nhìn ra xa. Tôi nghe tâm tư gào thét: cố gắng lên Huy, sợi dây chỉ còn cách tay mày gang tấc thôi. Khốn nạn chiếc ghe trôi nhanh quá, sóng càng lúc càng lớn, sợi dây càng lúc càng xa tầm tay hấn. Tôi chợt thấy căm ghét tôi, căm ghét mọi người chung quanh tôi đến tận nhẩn. Tại sao tôi lại nhũn ra thế này, tại sao tất cả mọi người đều bất động, kinh hoàng. Tôi nghe tiếng tôi gào thét, âm vang từ trong tiềm thức, từ nơi vô định. Huy, mày không thể buông xuôi, mày phải cố gắng lên, mày không thể chết vì cứu tao. Tương lai, hoài bão, những dự định cao cả đang chờ đợi. Cố gắng lên... Mắt tôi và hấn nhìn nhau. Ô kìa, hấn làm gì vậy, tại sao không bơi nữa mà lại giơ tay lên vậy. Tôi linh cảm thấy một điều bất hạnh sẽ xảy ra. Một sức mạnh dâng tràn từ đâu đến khiến tôi bật dậy, một bàn tay nào đó kéo tôi lại. Chú của hấn nói:

— Vô ích. Con cứu không nổi đâu.

Tôi thấy cánh tay hấn giơ lên, hấn để người hấn từ từ chìm xuống. Một cơn sóng bạc đầu phủ tới, bàn tay hấn mất hút. Đêm buông xuống thật nhanh như chân trời vô định trước mặt đang chìm vào đêm tối mông mênh. □

H.Q.Đ

Cornell University, Spring '90

Xa Lắc Ngày Xưa

Xa lắc con đò, xa lắc dòng sông
Xa lắc cơn mưa chiều nao bắt chợt
Xa lắc xanh lơ một bờ kỷ ức
Cuộc tình nào như khói sương...

Ta mỗi mòn ngày tháng tha phương
Chút mơ ước bình thường như lá cỏ
Thêm một cơn mưa chiều trên mái phố
Trên đầu mùa hoa phượng đỏ trong thơ

Mẹ cho hiền đôi mắt đẹp màu mưa
Bởi yêu anh em buồn nên ướt mặt
Cho bước chân người đi trĩu trĩu nặng
Chiều đan mây giăng kín nẻo đi về...

Kín nẻo đi về xao xác lé me
Em xõa tóc rủ bướm vàng đến ngủ
Mắt em khép thẹn thùng hoa trinh nữ
Ta vụng về âu yếm những lời yêu

Xa ngút ngàn, xa lắc, nhớ bao nhiêu!
Chiều ngóng đợi cơn mưa về ngang cửa lớp
Không phải em đâu, tại gió làm cay chớp
Mắt ai buồn, đen ướt, màu mưa...

● TDT (Moorpark College)

KHI BÌNH MINH ĐẾN

Độc Thơ Lê Tào

• Trần Hoài Ân

Ngày mới lên, biển đang trở màu xanh, cát đang khoe dần sắc trắng, bãi dương rì rào như lời người nhắn gửi về nhau. Ngày lên với lời nắng reo cười, với gió thênh thang đường phố quê hương, với lời cha dặn dò, với lời mẹ gọi... Nha Trang! Một thành phố, một niềm vui, một thời hoan ca, một thời thịnh trị. Nha Trang ngọt bóng cờ vàng, Nha Trang với những người sinh viên sĩ quan oai nghi, chững chạc trên đường phố, đẹp như bản hùng ca của một thế hệ, một giống nòi, một đất nước đang bừng lên sức sống...

Không! Nha Trang đó thuộc về một thời đã qua! Ngọn cờ xưa, đường phố cũ,... Tất cả chỉ còn trong nỗi nhớ!

Trên một đất nước đầy đầy những bất công và bạo ngược, người cũng như đá, đứng lặng im, lặng im... Người Nha Trang trong cái câm nín ngàn đời, như hòn Chông, như lời Lê Tào kể trong Bình Minh Đến:

Dù biển thét gào hay gió gầm rung
Đá vẫn đứng từ ngàn đời im lặng.

Nha Trang còn đâu “ngọn tháp bà cao ngất”, còn đâu:

Giòng sông hiền hoà ngày tháng vẫn trôi
Bãi dương yêu ru điệu nhạc hời hời
Cát trắng xoá rạt rào chân ai bước.

Lê Tào viết bài hoài niệm quê hương mình. Nhưng quê hương không dừng lại bên hàng dương, bên bờ cát trắng của Nha Trang; đứng bên này bờ biển thẳm, người thơ thấy quê hương là tất cả:

Bình Định, Đông Hà, Komtum, Quảng Trị.
Huế oai hùng, An Lộc mãi vang danh
Những nơi chốn bao anh hùng yên nghỉ
Ngàn đời sau còn nức tiếng sử xanh.

Bình Minh Đến nhắc lại nhiều địa danh đã làm khiếp uy quân xâm lược, những vùng đất được tưới bằng máu của anh em bây giờ lặng im. Lặng im như một tiếng thở dài của người tù binh già. Thơ trong Bình Minh Đến cũng phản ánh tiếng thở dài này: như xao xác trong trong tiếng thở lời than, cũng có lời Hưng Đạo Vương khởi truyền câu quyết chiến, có tiếng Bắc Bình Vương dẫn quân vào ăn Tết giữa Thăng Long, có Nguyễn Trãi vỗ về lòng dân qua “Bình Ngô Đại Cáo”. Hãy nghe Lê Tào mời bạn bè mình “Lên Đường”:

Này tuổi trẻ có nghe hồn sông núi
Gọi đàn con hãy chuẩn bị trở về
Bạn bè ơi! Thành thị đến thôn quê
Chuông đã điểm. Đã điểm sắp đến giờ lịch sử.

Có nghe chăng Hưng Đạo Vương truyền hịch
Bình sĩ đồng lòng thề phá giặc Nguyên
Có hay chăng Quang Trung đang xuống lệnh
Khắp trời Nam tất cả đã sẵn sàng...

* * *

Qua ba mươi hai bài thơ quê hương trong tập thơ đầu tay của Lê Tào, tôi thấy Nha Trang chập chùng trong nỗi nhớ! Thấy nỗi ray rức của một người trẻ nhìn những người trẻ khác, bị ràng buộc trong

nợ áo cơm, như con mỗi năm yên trong “sợi tơ nhện”:

Sợi tơ nhện chôn đời tên lữ khách
Dần tộc u! Lim dim mắt mơ màng
Đất nước u! Hơn một lần đã mất
Hắn đâu cần phải bức rức tâm can.

Hay như kể về những người vô tâm:

Nàng ly đi anh!
Có gì đâu phải lo toan mệt nhọc
Cứ uống đi cho thành thói trí óc
Chuyện quê hương, dân tộc: tính sau

Tạo cũng vẽ cho chúng ta thấy một góc trời khác, một góc nhỏ tối tăm của người dân bỏ nước: trại cấm! Đọc “chiều trại cấm”, tôi thấy miếng cơm chiều mình ăn như nghẹn lại; thấy như về Hồng Kông, ngồi khắc khoải chờ trong cái buồn mênh mông:

Chiều dần đến cuối góc trời tị nạn
Rào kềm gai đâm thủng trái tim người
Mây kéo về cả bầu trời âm đạm
Chờ tự do người mòn mỗi tàn hơi...

* * *

Bình Minh Đến gồm hai phần: quê hương và tình yêu. Bên cạnh nỗi xót xa ray rức về một quê hương đã bỏ lại đằng sau, hình ảnh người tình như một bình yên kỳ diệu. Hãy nghe người thơ thì thầm:

Anh muốn làm sóng biển
ru hồn em rất rào
những hôm em lười biếng
dòng đời chiều xanh xao.

Anh muốn làm sóng biển
bên tai em thì thầm
rót những lời êm ái
rất ngọt ngào trăm năm...

Đẹp làm sao những lời người trao người thừa đầu đời! Nhưng như cái thế hệ lao đao chìm nổi bất thường của đất nước, cái bình yên trong thơ Lê Tạo là một bình yên không hoàn toàn! Khi ngày đến:

Véo von chim hót
thấm nụ hoa xinh
cỏ xanh mơn mớn
gió ru điệu tình.

Nước trong leo lẻo
áng mây trắng bay
trời xanh cao vút
đủ uơm mộng đầy.

Trời tự do với nụ hồng xinh, với tiếng chim hót, với mây trắng, với nỗi xao xuyên đầu đời! Trong khung trời tuyệt vời này, chợt nhớ về miền quê xưa, nhớ “mẹ già tóc bạc trắng phau”, nhớ mẹ:

Cả đời vất vả vì con
Từ cất tiếng khóc đến khôn thành người...

Khi ngày của một người học trò bưng lên với nắng tươi, với chim hót, cũng còn là khi trong lớp học ngồi mơ:

Ta dùng gôm xóa độc tài chủ nghĩa
để mãi rạng ngời dân chủ, tự do
ta xóa nốt những ngục tù u uất
mở rộng nông trường tươi mát ấm no.

Ta sẽ viết những điệu ca hùng tráng
nhạc khải hoàn vang vọng khắp nơi nơi
tay kéo mây mù phương Nam bưng sáng
Nụ cười tươi rạng rỡ triệu nét môi.

* * *

Người ta thường kể về thi nhân như là kể về những con người đa sầu đa cảm: một tia nắng nhạt, một làn khói sương cũng đủ để người thơ viết lên những vần điệu u trầm hay hùng tráng. Lê Tạo hình như cũng thế, đọc thơ Tạo tôi thấy cái hùng tráng và nỗi u trầm như hoà lẫn vào nhau. Một vần thơ vui ở đây, một “sợi tóc cũng mênh mông đời” ở kia, một phần nợ của người thanh niên trước nỗi quốc phá gia vong ở đó. *Bình Minh Đến* là một kết hợp!

Trong một buổi chiều, Tạo nghe “cô đơn”:

Chiều nhìn qua con phố
Ngược xuôi xe đầy đường
Nhưng trong lòng trống vắng
Mới hay tình vẫn vương...

Nhưng khi “nhắm mắt lại”:

Nhắm mắt lại quên phen hoa đỏ hội
Sẽ thấy ngay đây rẫy kẻ cơ hàn
Tiếng kêu than vang vọng khắp trời Nam
Lệ chảy mãi cũng nghẹn ngào tức tưởi.

Tạo đã “nhắm mắt lại, thấy cảnh đời đen tối”; nhưng trên đường đời, cũng có khi mở to đôi mắt mà ngắm:

Thu về đầy mắt trong veo
Bấy nhiêu cũng đã đủ nghèo thế gian...

Trong tập thơ dày đúng 100 trang, người đọc thấy yêu thương hơn hờn giận quay cuồng; thấy phút hùng uy, người thơ muốn vung gươm phá tan đời bạo ngược, thấy khi mệt mỏi, muốn quên đời quá nổi gian truân; thấy Nha Trang, Nha trang chập chùng trong nỗi nhớ! Qua nỗi nhớ này, qua những cảm xúc kia, người đọc có thể mừng tượng thấy quê hương: quê hương chập chờn trong giấc mộng

phù du, quê hương như một người bạn đã mất!

Thơ Lê Tạo giản dị, chân thành như lời người học trò mới lớn; vì giản dị chân thành, nên khi đọc thơ người đọc thấy ... băng khuâng. Sự bình dị trong thơ là một điều hiếm hoi; thơ với những ngôn từ hiền hoà, thường nhật, thường cũng mang chở một tấm lòng — trong từng vắn thơ của Tạo, người đọc thấy ẩn hiện một tấm lòng!

Bình Minh Đến là tập thơ đầu tay. Tạo còn trẻ, rất trẻ để cho đời có một nhận định rõ rệt về hồn thơ của anh. Như nhiều bạn bè có dịp sinh hoạt chung với anh, tôi sẽ chờ để đọc những tập thơ kế tiếp. □

Từ Em Muôn Vạn Ca Dao

Từ em muôn vạn ca dao
Để anh nghe rất ngọt ngào thiết tha.
Lúc trầm lúc bổng ngân nga
Khi nhanh khi chậm bao la hồn người.
Từ em triệu đóa hoa tươi
Reo vui trong nắng đất trời vào xuân.
Xoá tan bao nỗi nhọc nhằn
Nhận chìm mấy nhấn khó khăn giữa đời.

Từ em là nỗi ngọt bùi
Cùng ta chia sẻ ngọt bùi đắng cay.
Tình mình như thể chân tay
Trào dâng hạnh phúc, đong đầy niềm vui.
Từ em là những nụ cười
Hân hoan đến với người người chung quanh.
Từ em là ruộng mạ xanh
Đương thì con gái niềm tin ngập tràn.
Từ em đồng lúa chín vàng
Ngát hương đồng nội, hân hoan mùa về.
Từ em vững chắc đường đê
Ngăn dòng nước lũ trăm bề nhiều nhưong.
Từ em óng ánh giọt sương
Long lanh lá cỏ dễ thường mấy khi.
Từ em vạn nẻo đường đi
Nối liền phố xá ngại gì sơn khê.
Từ em gió mát trưa hè
Quạt cho trần thế khỏi bề than van.
Từ em là ánh trăng vàng
Sáng soi những nẻo đường làng quê hương
Hò ơi ... dịu ngọt tình thương
Ầu ơ ... giọng hát như đường mía lau.
Từ em là những nhịp cầu
Nối liền ngàn cách hai đầu nhớ nhung.
Từ em là ánh dương lên
Xóa tan bóng tối mênh mông cuộc đời.
Em là tất cả trong tôi
Thế gian thiếu tiếng em cười buồn tênh.

• Lê Tạo (UCSD)

☆Bạn:

- Đang đi trên con đường tình ái?
- Đang kiếm một món quà ý nghĩa cho người tình?
- Đang hụt hẫng trong tình yêu?
- Đang trăn trở về thân phận của người viễn xứ?
- Đang xây hoài bão cho tương lai?

☆Hãy tìm đọc cho bằng được thi tập:

Bình Minh Đến
của Lê Tào

Tuyển tập thơ *Bình Minh Đến* của nhà thơ trẻ Lê Tào đến với tôi như một niềm vui nhỏ giữa chuỗi ngày tháng bình thường lặng lẽ nơi phương trời lưu lạc. Từ ngạc nhiên đến thích thú, và tin tưởng, tôi vẫn cố định nhìn những người trẻ mái tóc học hành và hội nhập mau chóng vào xã hội, văn hóa Hoa Kỳ nên ít có dịp đọc thơ văn nước nhà. Chưa nói đến người trẻ còn làm thơ, trau dồi văn chương tiếng Việt như Lê Tào thì quả thật là một trường hợp hiếm thấy ở đây

Nhạc Sĩ Nguyễn Hiền

Có những sự thật người đời thường dấu diếm nhưng với Lê Tào, sự thật được phơi bày thành khẩn, đôi khi xót xa. Đó là điều giá trị và đáng yêu trong thơ của anh.

Hoàng Thượng Đăng

... Và – điều quan trọng nhất – ... trong thơ quê hương của anh, chúng ta tìm thấy những vết tích không thể nghi ngờ của một tâm hồn yêu nước.

...
Một câu chúng ta thường hay hỏi: "Thơ có phải là người không?" Nếu trả lời "có," thì ở Lê Tào, chúng ta đã tìm thấy một người thơ đúng nghĩa.

Nhà Xuất Bản Ngân Lưu

Giá \$8.00

Muốn có sách xin gửi ngân phiếu về:

Lê Tào

4221 Kircaldy Drive • San Diego, CA 92111 • USA

Hoàng đạp chiếc xe lượn qua lượn lại trước tiệm đồng hồ, bên trong chỉ có một người đàn ông trung niên ngồi bên bàn giấy đang đưa tay che miệng ngáp. Thời buổi này hàng tiệm gì cũng ế ẩm. Đồng hồ thì còn ai dám đeo đi ngoài phố? Nạn cướp giựt xảy ra liên miên, không người nào dám trưng của cho thiên hạ ngắm để mang họa vào thân.

Trời về chiều, nắng vàng le lói xuyên qua đám lá me, chuông nhà thờ trong xóm gieo vọng đôi ba tiếng.

Qua lại mãi sợ bị nghi ngờ, Hoàng đạp xe đến góc đường, tắt vô lễ, ngừng bên cạnh một xe bán nước mát, mua một ly nước artiso, dốc uống ừng ực, rồi đưa tay lên lau mấy giọt mồ hôi trên trán, mái tóc ngắn chạm vào bàn tay thấy gai gai lợm chớm.

Đã cơn khát, Hoàng xin thêm nước lạnh, rồi ra ngồi bàn, uống nhấp nhấp, lâu lâu lại nhìn lên cái đồng hồ treo trên tường nhà. Hoàng lẩm bẩm: “Sáu giờ mình quay lại xem một lần nữa thử coi.”

Buổi chiều, không khí Sài Gòn đỡ oi bức, dễ thở hơn. Ngồi trong quán nước, Hoàng quan sát cảnh sinh hoạt trong khu phố. Con đường này Hoàng có thói thoảng đi qua lúc còn đi học, nay tiêu điều, vắng vẻ. Không còn quán cà phê nơi đầu phố, không còn xe bán gỏi đu đủ ở ngã ba, và cả tiệm bánh mì đối diện nữa. Không biết họ đâu cả rồi?

Trước đường, người xe qua lại, đã bắt đầu có lác đác mấy bóng áo trắng vừa tan trường. Hoàng nhìn theo những tà áo thân

CHỈ CÒN TRONG GIẤC MƠ

• Nguyễn Quân

thương mà cảm thấy nhiều tiếc nuối—thời hoa mộng đã đi qua, bốc cuốn theo dòng bụi thời gian, chỉ một chiều, xa dần vào vùng quá khứ.

Một bà hàng đang mang gánh về, thùng nước lèo lắc lư trên đòn. Bên kia đường có một bà đang tru tréo chửi lũ nhóc tí phá phách. Hoàng lơ đãng nhìn theo. Thời buổi bây giờ kiếm cơm chạy gạo từng bữa cho cuộc sống ngày càng khó khăn khiến cho mọi người đều căng thẳng tinh thần, cái gì cũng phải lo toan tranh thủ.

Hoàng hớp thêm một ngụm nước mà cảm thấy thật thoải mái. Hoàng muốn tận hưởng những giây phút bình yên hiếm hoi này, được ngồi đây hít thở trong bầu không khí quen thuộc này, khác với cái ngột ngạt nặng nề của những luồng gió khô hừng hực chạy qua biên giới.

Xoay người lại—đã hơn sáu giờ!—Hoàng dốc nốt ly nước, rồi lên xe quay đầu trở lại. Chạy ngang tiệm, Hoàng chợt hốt hoảng kêu lên: “Thôi chết! Đóng cửa rồi.”

Thật vậy, lúc nãy Hoàng quên để ý giờ đóng cửa tiệm; giờ trở lại thì cánh cửa sắt đã đóng im lìm. Màn đêm dần dần rũ xuống, Hoàng vòng lại mấy lần trước nhà mà không biết nên đi hay nên cố nán lại chút nữa, thậm tự trách mình thật là vô ý. Ra đến Trường Đua, Hoàng quyết định quay lại thêm một lần nữa.

Hoàng đang đi ngang nhà trong trạng thái phân vân không

biết nên gọi cửa hay không thì cánh cửa sắt bỗng xịch mở, một bóng người nhỏ nhắn lách ra. Hoàng vội rà thẳng lại, lòng hồ nghi: “Không lẽ?...” Hoàng vòng lại, lướt nhẹ tới sau bóng người, và khi đã chắc chắn, chàng không kèm được tiếng gọi:

— Xuân, Xuân.

Người con gái quay lại, sau phút sững sờ, thốt lên:

— Anh Hoàng!

Hoàng chỉ đợi giọng nói yêu thương quen thuộc đó cất lên là bỏ xe, chạy đến ôm lấy người con gái, xiết chặt, nghẹn ngào:

— Anh tưởng không gặp được lại em.

Xuân nức nở. Hoàng buông vòng tay, nhìn mặt nàng—trên đó, đôi mắt, còn đầy dấu kinh ngạc không ngờ, đang chan hòa

Theo bước chân em

Và ngôn ngữ đã trở thành cát bụi
 Khi em về e ấp áo trời xanh
 Mây hết phủ u buồn trên đỉnh núi
 Và thời gian ôi bỗng nổ tan tành

Ta bồi hồi cả ngày hôm đó
 Lòng rộn ràng như thác đổ từ cao
 Đồi nở hương và lòng ta bờ ngõ
 Nếp y xiêm nghe gió động rì rào

Em về đây đêm không còn lạnh lạnh
 Nắng vu vơ về dệt áo long bào
 Em bước nhẹ từng bước chân nữ thánh
 Trải ngọc trời gió đẩy lao xao.

Khi gặp em ta trở thành thô tục
 Tên phàm phu chiêm ngưỡng thiên thần
 Ta bước đi trên hình hài ô nhục
 Từng bước âm thầm nhưng sao cũng lằng lằng

Em về đây với bàn chân thánh nữ
 Sáng ngời ngời trong bóng tối lênh đênh
 Lòng ta động liệm hết đời lữ thứ
 Nở mặt trời trên biển sống mông mênh

Và rất đẹp trong đất trời dịu dịu
 Nở búp hương trên những lông tay ngài
 Trong khói sương nghe vang lừng giai điệu
 Bước bước buồn, lơ lững, xa xa

Em về đây mang một vùng hơi ấm
 Không gian xưa ai quét sạch đi rồi,
 Rượu không nâng ta nghe dòng men thấm
 Bước chập chờn màu sắc lững lơ rơi

Chân nhẹ hẫng trên bước đường dạt dạt
 Ngạt ngào thom nhè nhẹ phiêu phiêu
 Sóng triều dâng cả cõi lòng rào rạc
 Lững giai âm lồng lộng mây chiều

Em về đây mang một vùng mây ấm
 Tơ vương vương, bay nhẹ nhẹ, quanh mình
 Em về đây mang phép huyền lồng lộng
 Đồi âm u sao bỗng nở hương tình

Theo chân em, ta đi về biển ngộ
 Lòng rạt rào như sóng vỗ êm êm
 Mây chiều lên dựng như lòng thương nhớ
 Gió chiều xô lay động chìm chìm

Lững lơ màu khói lam mềm
 Lâng lâng màu mắt, màu đêm trăng rằm
 Nghìn năm lạnh một chỗ nằm
 Còn nghe vang vọng dư âm lam kiều

Mơ màng, lằng đằng mây xiêu
 Chợt nghe thành vỡ, sầu tiêu tan dần
 Em về khói thuốc đang dâng
 Nghìn năm bóng quanh một lần vỡ tan.

● Nguyễn Đăng

ừa lệ. Hoàng bất giác cúi xuống hôn nhẹ lên đôi mi ướt, rồi hôn trên môi nàng, nền môi héo khô, đượm mặn bao nỗi nhớ nhưng muộn phiền từ khi chàng rời xa thành phố. Xuân hai tay bá lấy cổ chàng, người rung rung xúc động, và vòng tay Hoàng lại thắt chặt. Thời gian xung quanh đứng lại, vây phủ, rồi hòa nhập vào vùng không gian còn biết chung lòng chia sẻ.

Cảm giác tràn vỡ ban đầu lắng dần, Xuân ngả đầu trên vai Hoàng, thì thâm trong hơi thở:

— Coi chừng người ta thấy anh.

Hoàng quan sát chung quanh:

— Ừ, chỗ này không tiện mình nói chuyện. Mình nên đi chỗ khác vậy.

Xuân đề nghị:

— Hay mình lên trường nhé?

— Ừ, được thôi.

Hoàng chở Xuân đi đến ngôi trường cũ mà hai đứa trước cùng học. Hoàng quẹo vào Nguyễn Kim, con đường vắng cạnh trường, con đường chất chứa bao kỷ niệm, đã ngày tháng chứng kiến bao mối tình học trò mà trong đó có Hoàng và nàng. Ánh đèn vàng vọt yếu ớt le lói từ phía văn phòng và câu lạc bộ. Giờ này trong trường chẳng còn ai, có thể trừ ngoài bác gác đàn già yếu.

Hoàng dừng xe bên đường. Tiếng côn trùng rả rích, tí tê cát vang; đám lá trên hàng cây dầu cao tí tào xạt trong cơn gió, chỉ để lưa thưa vài ánh trăng xuyên kẽ lọt xuống; thỉnh thoảng, vài trái dầu rụng theo cơn gió, quay tí tời lơ lửng trên đường. Nhìn

Đưa Em Về

*Đưa em về trời buồn chiều đổ lệ
Tay đan luôn tay trói lấy đôi tay
Vai em gầy hàng cây lao bóng sậy
Đôi chân này đã mỗi góit nơi đây*

*Theo em về chiều nào chiều cũng vậy
Anh thả hồn góit mộng cạnh chân mây
Bao nhiêu lần ở đây anh xây mộng
Bấy nhiêu lần em lấp mộng si ngây*

*Em đi rồi tình còn vương vấn lại
Nhánh cây già thân mục hướng thương đau
Đêm chìm sâu hồn anh sương gió lạnh
Cạnh cỏ xanh dĩ vãng giấu chôn nhau*

*Em xa rồi tình anh như hoá dại
Lại ơn đời trả lại hồn tả tơi
Lời muộn lời sầu dâng lên tiếp nối
Anh lặng ngồi đếm mãi lệ sao rơi?*

• Vân Ảnh (UMN)

vào khoảng sân cát ở giữa hai dãy lớp học, Hoàng nhớ lại những trận banh hào hứng giữa lớp chàng và lớp nàng. Hồi đó bọn con trai của hai lớp kình nhau lắm, thường hay hẹn nhau đá độ ở sân trường. Hoàng thủ gôn rất cừ, tụi con trai lớp nàng gờm Hoàng lắm. Và cũng nhờ sự tranh đua đó mà Xuân với Hoàng quen nhau.

Hoàng nói:

— Vừa rồi thật may. Thấy nhà em đóng cửa, anh đã tưởng sẽ không gặp được em. Anh không biết phải chờ đến bao lâu hay làm sao hơn thì vừa lúc đó em đi ra.

Xuân nói:

— Nhà em mới vừa xong bữa, em định sang nhà người bạn.

— Vậy à? Em hiện giờ thế nào? Vào được đại học cuộc sống có đỡ hơn không?

— Đời sống sinh viên khó khăn lắm anh ạ. Tiêu chuẩn lương thực gạo khoai sắn nhà nước cho không đủ sống—đói lắm. Học hành thi cử thật khổ rồi vào đại học không biết cuộc sống tương lai của em sau này có khá hơn không.

— Em theo học sư phạm phải không?

— Vâng.

— Có ai là bạn cũ trong đám

mình không?

— Trong lớp em thì chỉ có Bích Trâm học cùng thôi.

— Vừa rồi em định sang nhà Bích Trâm đấy hả?

— Vâng.

— Còn mấy người khác thế nào? Từ lúc đi nghĩa vụ đến giờ anh không có dịp liên lạc nên không biết mấy đứa bạn trong lớp anh ra sao cả.

Xuân kể cho Hoàng nghe những chuyện xảy ra từ lúc chàng đi. Bạn bè hai đứa bây giờ đã tứ tán mười phương trong xã hội: kẻ thì bán chợ trời, đập xích lô, người thì đi nghĩa vụ, thanh niên xung phong, hay thất nghiệp nằm nhà ăn bám cha mẹ. Chỉ có một số rất ít là vào được đại học.

Xuân hỏi:

— Anh còn nhớ Ngọc Uyển không?

— Nhớ, Ngọc Uyển ngồi chung bàn em mấy năm trung học chứ gì. Uyển sao?

— Uyển nó vượt biên với gia đình tới Mã Lai rồi. Nó có thư về cho em nói chuyện đi hải hùng lắm; tàu nó bị cướp mấy lần.

Hoàng chau mày:

— Ủ, dạo này anh cũng nghe bọn hải tặc Thái Lan chúng nó đang bắt đầu lộng hành.

— Và Tường Vân nữa. Gia đình cho nó và đứa em đi vượt biên hơn hai tháng nay rồi mà chẳng thấy có tin về, biệt vô âm tín. Em có qua hỏi thăm, má nó khóc quá trời, lo không biết có chuyện gì xảy ra cho hai đứa. Thật tội nghiệp.

Hoàng chép miệng, lắc đầu:

— Hy vọng chị em Vân không có chuyện gì. Thân gái dậm trường, đi như vậy thì nguy hiểm quá! Mà Vân cũng còn trẻ quá. Sao ba má Vân không cho anh Vân đi cùng?

— Anh không biết anh Vân cũng bị đi nghĩa vụ như anh hả?

Hoàng lắc đầu:

— Anh không biết.

Rồi Hoàng hỏi Xuân:

— Thế trong trường em đang làm những gì?

— Em đang thực tập, làm giáo trình giảng dạy. Khó khăn lắm, bất cứ đề tài gì cũng có dính dáng chính trị trong đó, tuân theo

đường lối chỉ đạo của Đảng và nhà nước. Nhà nước đặt trọng vấn đề “hồng hơn chuyên”, anh ạ.

— Đất nước đang đi đến ngày tàn mạt, Xuân à. Quyền hành nằm trong tay bọn ngu dốt i-tờ không thông mà lại điên cuồng chủ nghĩa nữa thì chỉ có đường cả nước đi xuống hố thôi.

Nói đến đó, Hoàng quay sang hỏi Xuân:

— Từ lúc anh đi đến giờ, Sài Gòn có gì lạ không em?

Xuân không trả lời mà hỏi ngược lại:

— Anh thấy em sao?

Hoàng ngấm lại người yêu.

— Anh thấy em gầy ốm hơn

MỜ ẢO

Khung cửa mờ mờ
Từng vệt sương dài còn in đọng
Cánh cửa vô tư có hiểu không (?)
Hồn hoang muốn ra ngoài sương gió
Đôi lời muốn ngỏ
Vớ không gian bên khung cửa im lìm
Vũ trụ, bàng hoàng cô đọng ngừng im
Nhu đang chờ giờ phong ba bão táp
Ồ!!! Khung cửa giữa hai miền nóng lạnh
Vẫn trơ ra theo tuế nguyệt an bài
Vạn sự qua đời, vẫn chẳng đổi thay
Có kém chi người xưa thành tượng đá
Hỡi khung trời xa xăm quá
Có nhìn qua cánh cửa hiểu lòng tôi
Nỗi ưu tư bên khung cửa về rồi
Trời còn lạnh khi cánh màn khép lại ???

• kst (Calpoly SLO)

trước. Sao vậy? Gắng giữ gìn sức khỏe nghe em. Đừng lo nghĩ vớ vẩn gì hết, sống đến đâu hay đến đó.

Xuân cười héo hắt:

— Thì em cũng đành chịu vậy.

Nàng dừng nói, mắt long lanh nhìn Hoàng. Rồi Xuân tiếp:

— Từ khi anh lên đường rồi, em thấy nhớ anh ghê đi. Đi học trong trường, không lúc nào là em không nghĩ đến anh. Nhiều lúc nhớ đến anh, em lại kéo Bích Trâm ra tâm sự. Nghe em nhắc về anh hoài, chắc tai nó cũng khổ lắm. Có Bích Trâm là bạn học, em cũng an ủi phần nào. Mà trong đời sống trong quân ngũ của anh ra sao? Em nghe họ phát lương cho bộ đội chỉ đủ mua vài liều thuốc.

Chàng thở dài:

— Quân Đội Nhân Dân mà em.

Xuân ưu tư im lặng. Trông nàng như vậy, Hoàng đoán thật lâu không biết phải nói như thế nào về ý định của chàng trong những ngày sắp tới. Hoàng để ngang tay trên yên ghế, nhìn nàng. Ánh sáng lòa xòa với bóng lá rơi trên khuôn mặt có đôi mắt sáng lóng lánh trong đêm đã từng mang đến cho Hoàng những giây phút ấm áp hạnh phúc hiếm hoi trong cuộc đời này, trên quê hương dù đã thống nhất nhưng hận thù vẫn còn tràn ngập, trên quê hương dù đã hòa bình nhưng vẫn còn triền miên khổ nạn.

Hoàng gọi nhỏ:

— Xuân à!

— Dạ...

— ... Anh nói cho em biết điều này nhé.

— Sao anh?

Hoàng xiết nhẹ bàn tay người yêu rồi từ từ nói:

— Anh mới trốn doanh trại về đây.... Tiểu đoàn anh vừa rút về từ biên giới sau cuộc tấn công sang Miên.... Chết nhiều lắm! Thằng đại đội trưởng mới với cấp bậc trung sĩ lên thay cho ông đại đội trưởng cũ đã bị tử trận, y ngu xuẩn xua quân vào chỗ chết— đại đội anh bị thiệt hại nặng. Nay tụi Bắc Kỳ vào bổ sung quân số, sĩ quan chúng nó nghi kị, không tin tưởng lính miền Nam. Anh với mấy thằng bạn ngày càng bất mãn với sự kỳ thị càng lúc càng trầm trọng này, với lại đã quá chán ghét cái chế độ độc tài áp bức phi nhân bản này nữa nên nhân cơ hội khi đoàn quân xa dừng tại An Lộc trên đường sang biên giới lần nữa, anh cùng thằng bạn thừa lúc thằng đại đội trưởng bận báo cáo trên tiểu đoàn nhảy xuống xe trốn vào đám cỏ lau bên đường.

Mắt Xuân mở lớn không tin. Hoàng gật nhẹ, tiếp tục kể:

— Rồi may nhờ có mấy bà con cô bác chỉ dẫn hai đứa anh tránh tụi công an và giúp đón xe về Sài Gòn.

Xuân run giọng:

— Anh trốn như thế mang tội đào ngũ còn gì. Nguy hiểm quá! Em sợ công an địa phương sẽ đến xét nhà bắt anh đó.

Hoàng cầm tay nàng trấn an:

— Anh mới trốn về mấy ngày

hôm nay thôi; anh chắc tụi công an khu vực vẫn chưa biết. Mà em cũng không phải lo cho anh lâu đâu.

— Sao thế anh?

— Anh đến tìm em lần này để ...

Hoàng bỏ dở câu nói của mình khi chợt nhận thấy hai chấm long lanh trong mắt Xuân. Chàng không dám nhìn lâu vào đôi mắt đầy âu thương đó mà lẩn tránh:

— Em biết nhà anh ngụ quân ngũ quyền, ba anh đi cải tạo tận miền Bắc. Với cái lý lịch đó, anh không thể sống ở đây lâu được. Mẹ anh đã lo xong giấy tờ cho anh.... Anh sẽ phải tạm dời xa thành phố một thời gian đã, rồi sẽ tính sau.

Hoàng nhìn lại—nước mắt Xuân đã tràn ra tự bao giờ. Chàng để yên cho Xuân khóc. Phải, khóc đi Xuân! Khóc cho anh, khóc cho em, khóc cho tuổi trẻ chúng ta, cho quê hương chúng ta sao lắm đọa đày. Phải, Hoàng vừa mới nghe nàng kể chuyện mất tích của chị em Tường Vân, những câu chuyện bất hạnh xảy ra cho bạn bè hai đứa, rồi nay mai có thể chính Hoàng cũng sẽ nhập đoàn vào chung số phận. Bao nhiêu người thân yêu xung quanh Xuân đã ra đi, và rồi bây giờ chính Hoàng cũng sắp đi mất.

Hoàng đẩy chiếc xe, sóng đôi cùng với Xuân thả bước đi trên vỉa hè bên hông trường. Hai đứa ôn lại những kỷ niệm vui buồn ngày tháng bên nhau mới năm qua mà bây giờ như là đã xa xưa lắm, để quên đi thực tại muộn phiền, để ru lòng mình yên lặng, lặng nghe những tiếng nhạc buồn

tử tế của mọi loài vật âm thầm sống đêm, mà buồn cho kiếp người.

Đến đường Hùng Vương, Hoàng quay nhìn trở lại—từ đầu đường cho đến cuối đường, từ dãy lớp đầu cho đến dãy lớp cuối, nơi Hoàng đã lớn lên trong tình thương yêu của thầy cô và bạn bè theo những năm tháng học trò từ thơ ấu tiểu học đến trưởng thành trung học—cố ghi sâu trong lòng những hình ảnh mà mai đây biết bao giờ mình có dịp gặp lại. Với Hoàng, những kỷ niệm thân thương nhỏ nhoi còn sót lại trong kiếp người đã bị phá vỡ và bắn tung đi mọi hướng. Những áp lực căng thẳng thường xuyên xiết nghẹn trong đời sống, những thét gào đấu tranh không ngừng cho cái phân biệt giai cấp được tưởng tượng hoặc phóng đại có chủ đích đã cùng nhau hồ hởi thi đua đập nát những ước mơ mong manh còn lại của tuổi trẻ. Bạo lực của Cộng Sản đã làm cho con người tê liệt phản kháng, chỉ còn biết cúi đầu chịu khuất phục, chờ ban phát ân huệ được sống từng ngày.

Cơn gió chạy qua, bốc lên những đám lá dầu rờn rợn quét đuổi nhau lên lè. Trời vào khuya, sương xuống dày, Hoàng thất vòng tay có Xuân, bao lấy làn hơi ấm hạnh phúc mong manh, nhưng vẫn không sao chặn được những tuyến lạnh len lỏi xâm nhập. Hoàng cảm nhận là đã đến lúc chia tay.

Thả Xuân xuống trước hiên nhà, vừa khi nàng trở gót quay vào, Hoàng chợt vội gọi giật lại:

— Xuân!

Xuân xoay lại, chớp mắt, hỏi:

LUYẾN TIẾC

Những giọt nước rớt nhanh
Từ khung trời ảm đạm
Nhiều trận mưa mùa đông
Làm lòng ta ướt át

Nhớ một ngày đông xưa
Trời không mưa nhưng buồn
Ta đến chợ hoa xuân
Mua mai về chưng tết

Vốn tham lam có sẵn
Ta không những mua mai
Mà bung thêm chậu hồng
Và hương dương, cẩm chướng

Cho nên dù dạo đó
Trời trong xanh hay buồn
Ta vẫn vui, vô tư
Như mèo con của mẹ

Trời Cali hôm nay
Dù mưa hay chói nắng
Ta vẫn cứ buồn hiu
Vì không có rừng mai
Và trời xuân nơi ấy.

● SNOWFLAKE 94

— Gì anh?

Hoàng ngúc ngoác đầu:

— Không...không có chi.

Vừa rồi chàng chỉ muốn được gọi tên nàng một lần nữa, một lần nữa thôi, trước khi mình đi. Chàng với nắm lấy tay Xuân, xiết nhẹ— tay nàng giá lạnh; bóng trắng buồn soi trên khuôn mặt dầu dầu. Chàng hôn lên má vội vàng— bên tai nghe có lời vĩnh biệt vắng sâu từ đáy lòng—rồi buông đi

nhANH. Bóng Xuân rung rung trong bóng đêm, mái tóc chập chờn, cánh áo bà ba phe phẩy trong cơn gió; Hoàng đi như trốn chạy, chàng thấy hồn mình như đã chết: Mấy ngày nữa, khi Bích Trâm đưa cho Xuân bức thư mà hồi chiều trước khi gặp Xuân, chàng có đến nhờ Trâm trao lại cho nàng, thì có lẽ Hoàng đang lênh đênh trên con thuyền rời xa đất nước. Hoàng đã nói dối nàng—hay đúng hơn—chỉ nói

cho nàng biết một nửa sự thật. Vì sao? Không hiểu được, nhưng Hoàng không muốn làm khó thêm buổi chia ly. Biết Xuân sẽ phản ứng như thế nào? Tim Hoàng thất lại, nước mắt muốn trào ra, tay lái như chao đi; gió bên Trường Đua thổi lạnh qua, con đường 3 Tháng 2—Trần Quốc Toản—trải dài như bất tận.

Qua ngã Bẫy, rẽ vào đường Phan Thanh Giản, Hoàng chợt gặp một tốp người trước mặt. Phản xạ tự nhiên, chàng vội quay xe trở lại. Có tiếng quát: “Ê, đứng lại!” Hoàng bất chấp, phóng chạy. Có một bóng áo vàng nhảy ra chặn giữa đường, Hoàng tông vào hắn. “Ầm!” Hắn bay lên bờ, Hoàng nhào xuống đất. Bản năng sinh tồn kéo Hoàng đứng lên, nhảy lên xe, đạp nữa đạp nữa—điên cuồng, cuống quýt.

Có tiếng quát tháo, tiếng chân chạy rầm rập sau lưng—thần kinh Hoàng căng thẳng cực độ—rồi có tiếng súng nổ, đạn bay vèo vèo quanh chàng. Được mấy thước, chợt Hoàng cảm thấy nhói đau bên cổ. Chàng đạp thêm vài cái nữa rồi ngã xấp trên mặt đường. Hoàng ôm lấy cổ, có chất lỏng nóng tuôn ra, nhơm nhớp bàn tay. Khó thở quá, nỗi chết thoáng vụt qua đầu, Hoàng cực kỳ sợ hãi: “Mình sắp chết sao? Không, không, không thể được! Không thể được!” Hoàng thét lên.

Hoàng giật mình choàng tỉnh, tim đập dồn trong lồng ngực, mồ hôi tuôn ướt đầm toát lạnh, cánh tay phải nằm ngáng cổ, đè nặng. Hoàng rút tay xuống—hồn chưa hết bàng hoàng kinh sợ—rồi lại đưa tay lên sờ quanh cổ. Chỉ hơi ngâm ngấm đau. Thì ra!

Hoàng xoay đầu nhìn quanh—trên giường bên kia, thằng roommate vẫn ngáy đều đều. Cái đồng hồ digital trên bàn học chỉ quá ba giờ sáng. Nhìn ra cửa sổ, trời đang lâm râm mưa trong khuôn viên—tiếng mưa gõ lách tách đều đều lên thành cửa sổ, lâu lâu không gian lại lóe sáng lên tia chớp.

Hoàng ngồi dậy, hồi tưởng lại giấc mơ, nỗi sợ vẫn làm căng căng hai bên thái dương. Hoàng hồi tâm lại: Đây chỉ là một cơn ác mộng. Chàng ra bàn bật đèn, kéo ngăn bàn, lục lấy chồng thư.

Đây rồi: một lá thư bìa ngà vàng. Người gửi: ĐTKX, đường..., TP Hồ Chí Minh, VIỆT NAM. Dấu bưu điện: 1984. Hoàng dở lá thư ra đọc, bồi hồi nhớ lại những sự kiện trong giấc mơ. Nhìn ra khuôn viên, tự nhiên chàng thấy lòng buồn mênh mông với vợ. Cố nhớ đến đôi mắt ướt lệ của Xuân, Hoàng với tay lấy cây viết, ngồi thức chờ sáng, mặc nhớ thương dâng đầy.

• Nguyễn Quân
Texas Tech University

SUY TƯ!

Ta là cánh mai rơi
Khi nàng xuân rời bước
Hay là chiếc lá vàng
Của mùa thu năm trước?

Giữa dòng đời vui tươi
Ta cúi đầu vội bước
Bởi ta cảm thấy ta
Là một vì sao lạ.

Ở tuổi mới tròn trăng
Làm sao không băn khoăn
Khi ta tự biết ta
Hoa không hương kém sắc?

Ta ước gì mặc cảm kia
Sẽ tạo hình quả bom
Bay lên không gian nổ tung
Phá tan nỗi buồn kẻ xấu như ta.

• SNOWFLAKE 94